

23.5.2024

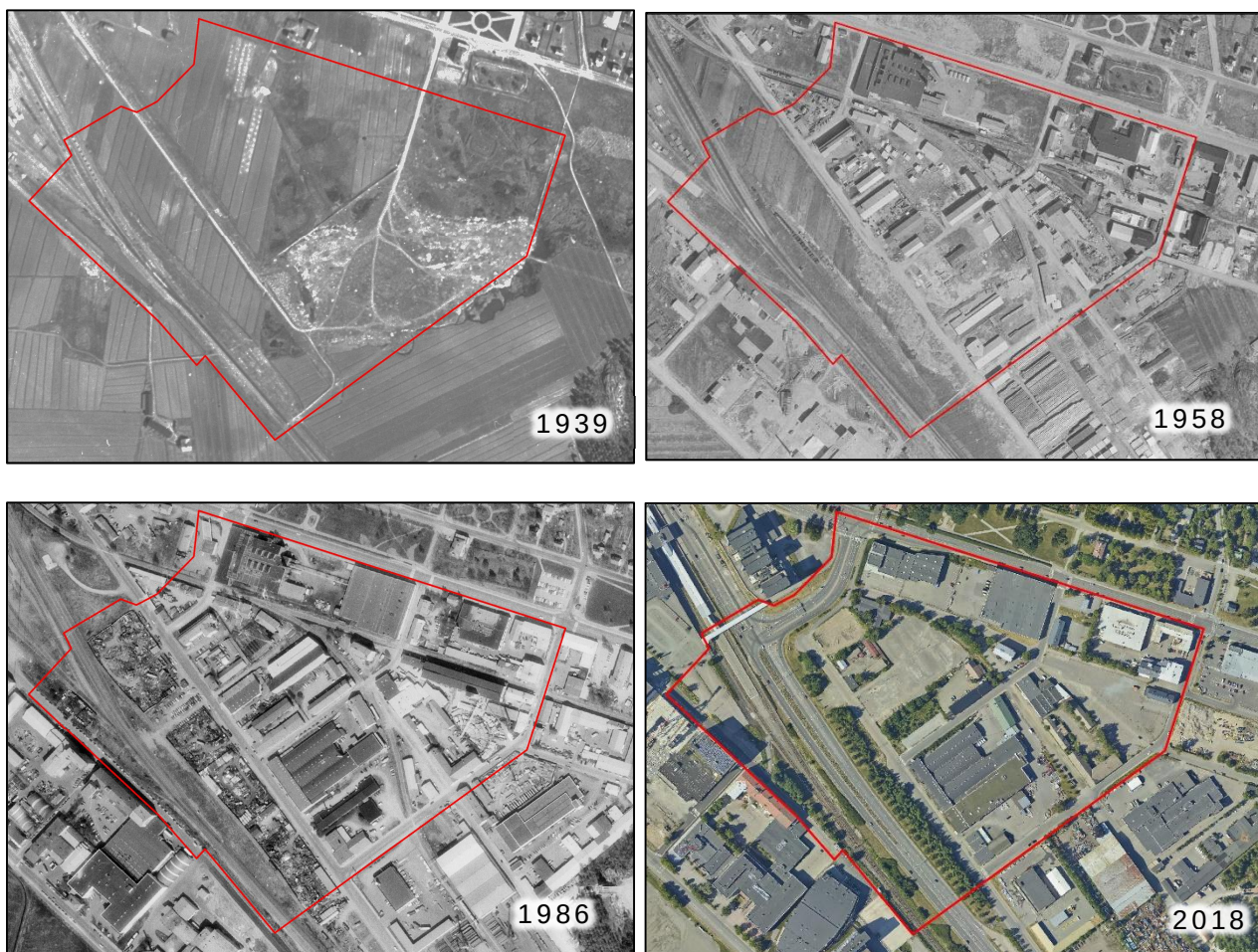
KUPITTAAN KÄRKI, TURKU – YHTEENVETO MAAPERÄN HAITTA-AINETUTKIMUKSISTA

TOIMINTAHISTORIA

Itäharjun pohjoisosan alueella on harjoitettu keramiikka-alan toimintaa 1700-luvulta alkaen. Viimeinen toimija oli nykyisen T-sairaalan alueella sijainnut Kupittaa Savi, joka lopetti toimintansa 1960-luvun lopulla. Keramiikan valmistamiseen tarvittavaa savea on Halisten lisäksi tiettävästi otettu myös Itäharjun alueelta, lähinnä kaavamuutosalueen etelä- ja itäosista (ilmakuva v. 1939). Savenotosta syntyneitä kaivantoja on myöhemmin täytetty mm. keramiikka- ja muulla purkujätteellä.

Kaavamuutosalue on ollut suurelta osin maatalouskäytössä 1900-luvun alkupuolella. Rakentaminen alueella alkoi 1940-luvulla ja vuoteen 1958 mennessä alueelle oli rakentunut teollisuutta ja sittemmin myös autohuolto-, rauta-, sähkö- ja maalialan yrityksiä sekä konepajatoimintaa. Rakentaminen alkoi suunnittelualueen luoteisosasta, josta se laajeni kaakon suuntaan. Useat rakennukset ovat olleet öljylämmitteisiä. Alueelle tuli pääradalta pistoraiteita teollisuustuotteiden ja raaka-aineiden rautatiekuljetuksia varten.

Kuvasarjassa (kuva 1) on esitetty kaavamuutosalueen rakentamisen ja toimintojen kehitystä.

Kuva 1. Ilmakuvasarja kaavamuutosalueen (punainen raja) toimintahistorian kehityksestä. (lähde Turun kaupungin WMS-palvelu).

Alueen nykyisiä toimijoita ovat mm. pienet ja keskisuuret teollisuuden toimijat, varastointi-, korjaamo- ja konepajatoimijat. Suunnittelualueella sijaitsee myös kierrätyskeskus ja polttonesteiden jakeluasema. Osa kiinteistöistä on tyhjiillään tai paikoituskäytössä.

Kaavamuutosalueella on 17 kohdetta, jotka on merkitty Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI), toimialoina mm. polttoaineiden jakelu, muu metalliteollisuus, pintakäsittely, korjaamo, kirjapaino, kemiallinen pesula, konepaja, maalaamo, romuttamo, romuliike. MATTI-tietojärjestelmä sisältää tietoja maa-alueista, joilla nykyisin tai aikaisemmin harjoitetusta toiminnasta on saattanut päästä maaperään haitallisia aineita sekä alueista, jotka on tutkittu tai kunnostettu.

HAITTA-AINETUTKIMUKSET

Kupittaan Kärjen kaavamuutosalueen maaperän haitta-ainepitoisuuksista löytyy tutkimustietoa 2000-luvun alusta lähtien, lisäksi alueella on tehty kaksi tiedossa olevaa maaperän kunnostusta. Kaavamuutosalueen maaperän laadusta on olemassa melko kattavasti tietoa.

Kaavamuutosalueen maaperässä on todettu kohonneita pitoisuuksia (pitoisuudet > Vna 214/2007 alempi ohjearvo) metalleja ja puolimetalleja, PAH-yhdisteitä sekä öljyhiilivetyjä C10-C40, PCB:tä sekä kloorattuja alifaattisia hiilivetyjä.

Kaavamuutosalueen maaperässä on suoritettujen tutkimusten perusteella todettu jätteitä tasaisesti paikoin maan pintakerroksesta alkaen ulottuen tutkitulle 3 m syvyydelle asti. Pääosin jäte on tiiltä ja betonia, mutta joukossa on myös mm. kuonaa, muovia, puuta, kasvin osia ja palanutta jätettä.

Kupittaan Kärjen kaavamuutosalueella on tehty alkuvuoden 2024 aikana huokoskaasu-, orsivesi- ja pohjavesiseurantaa. Tutkimusten perusteella kahdesta huokosilmaputkesta tehdyissä mittauksissa, haihtuvien yhdisteiden pitoisuudet ovat olleet alhaisia. Haihtuvien yhdisteiden pitoisuuksien perusteella haitta-aineita ei ole merkittävästi alueen maaperän huokosilmassa.

Alueen pohjaveden haitta-ainepitoisuuksia on tutkittu kolmesta alueelle asennetusta pohjavesiputkesta. Alueen pohjavedessä on todettu joidenkin metallien kokonaispitoisuuksien osalta kohonneita pitoisuuksia, mutta metallien liukoiset pitoisuustasot ovat olleet matalia. Suoritettujen tutkimusten perusteella ei ole havaittavissa, että haitta-aineita olisi tutkituilta osin kertynyt alueen pohjaveteen.

Alueen orsivettä on tutkittu yhdestä putkesta, joka on sijoitettu tulevassa kaavassa suunnitellulle puistoalueelle, johon myös pintavesiä tultaisiin imeyttämään. Tarkkailun aikana saatujen tulosten perusteella haitta-aineiden liukenemisen maaperästä orsiveteen on arvioitu olevan vähäistä sekä metallien että tutkittujen orgaanisten yhdisteiden osalta.

Maaperässä todetut pitoisuudet tulee ottaa huomioon tulevassa maankäytössä, maaperän haitta-aineiden pitoisuustasoa ja pilaantuneisuutta voidaan tarkentaa kohdekohtaisilla lisätutkimuksilla. Suositellaan laadittavaksi tarkennettu ympäristö- ja terveystarkastus maaperän kunnostussuunnittelun yhteydessä. Pilaantuneen maan kaivu ja käsittely on ympäristösuojelulain mukaisesti luvanvaraista toimintaa ja ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta liitteineen laaditaan Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.